

“De lokale energietransitie  
op loopafstand”



## ► Survey Buurtenergie 2024

[www.lsabewoners.nl/buurtenergie](http://www.lsabewoners.nl/buurtenergie)

Wil je meer weten?  
Neem dan contact op met  
Annerike Hekman  
[annerike@lsabewoners.nl](mailto:annerike@lsabewoners.nl)



## Over Buurtenergie

LSA bewoners gelooft in een energietransitie, waarin iedereen mee kan doen. Waarbij bewoners zoveel mogelijk zeggenschap krijgen over de manier waarop hun huizen en buurten worden verduurzaamd.

Met het programma Buurtenergie kunnen bewonerscollectieven bij LSA bewoners een ervaren procesbegeleider aanvragen die een tijdje meedenkt, meewerkt en adviseert in de plannen voor het gezamenlijk verduurzamen van hun woningen. Dit programma Buurtenergie wordt mogelijk gemaakt dankzij de samenwerking binnen de Participatiecoalitie.



## Survey buurtenergie 2024

In de afgelopen twee jaar ondersteunde LSA bewoners meer dan 100 bewonersgroepen in heel Nederland die gezamenlijk hun woningen wilden verduurzamen. Van enthousiaste groepen straatgenoten tot buurthuizen en wijkcoöperaties. Eind 2024 vulden 48 van deze bewonersgroepen een survey in, de resultaten vind je hieronder.

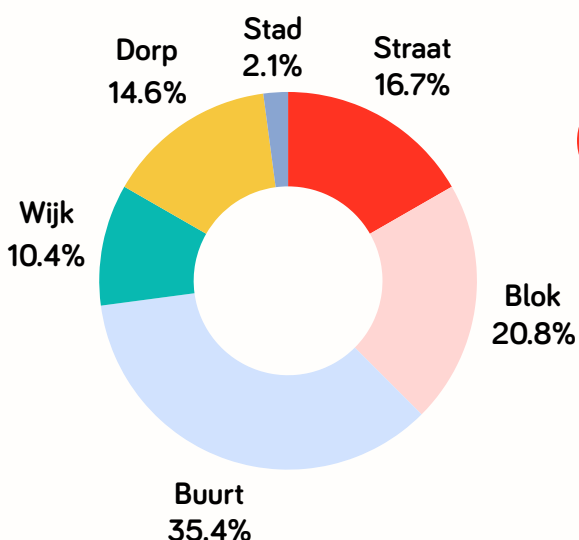
Bewonersgroepen dragen op verschillende manieren bij aan collectieve verduurzaming. Hieronder wat quotes van de deelnemers van buurtenergie:

"Door verbindingen te leggen met elkaar als bewoners, met de woningcorporatie, de gemeente en andere partijen en te zoeken naar gemeenschappelijke belangen, mogelijkheden en samenwerking."

"Wij willen de dorpsgemeenschap versterken door naast algemene verduurzamingsmaatregelen samen slimmer (datagestuurd) te acteren op de energiemarkt. Energiedelen met het oog op een duurzame, betaalbare en betrouwbare energievoorziening

"Oprichten energiecoöperatie, informeren van bewoners over de energietransitie, proberen in gesprek te komen met corporaties en gemeente, energiebesparende middelen en tips voor energiebesparing geven aan bewoners."

De meest logische en effectieve schaal aangegeven door de bewonerscollectieven:



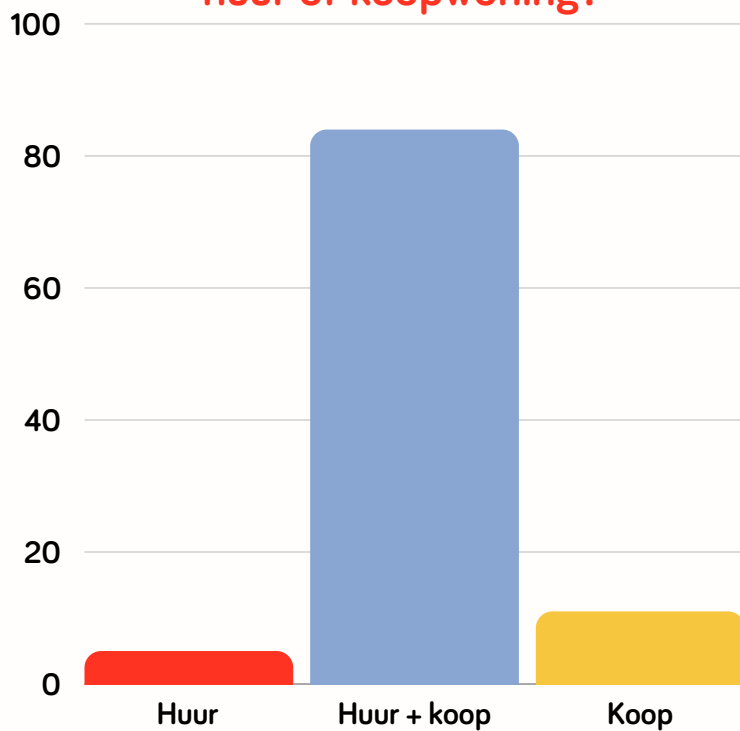
Waarom deze schaal?

"We zijn bewoners en huurders in hetzelfde gebouw met een gemeenschappelijk dak en mogelijkheden tot verduurzaming waar we zelf ook van profiteren."

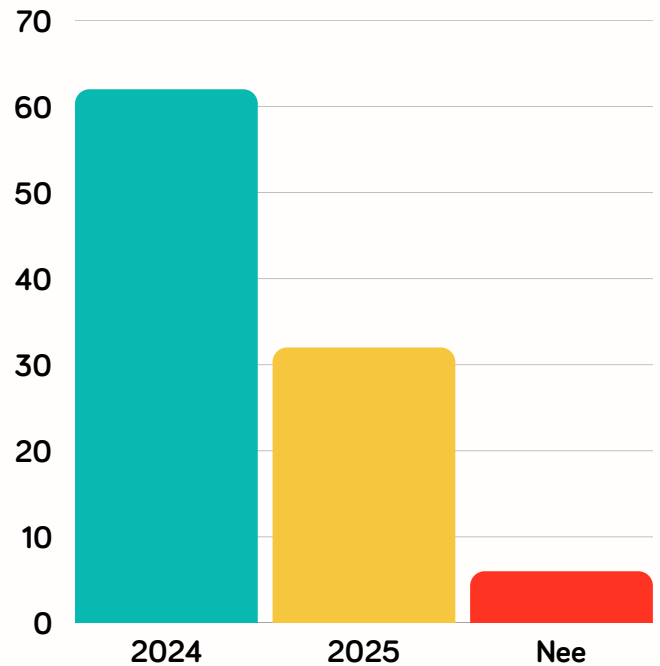
"We werken nu zelfs per straat. De kleine schaal is beste manier om met mensen in gesprek te komen."

"De meest logische en effectieve schaal voor gezamenlijk verduurzamen is een blok van woningen, in ons geval 44 woningen. Deze omvang is groot genoeg om voldoende volume te creëren om een project gezamenlijk te realiseren, maar ook klein genoeg om persoonlijke relaties met alle bewoners te onderhouden."

## Bewonerscollectieven: huur of koopwoning?



## Verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd?



Nee  
16.7%



Ja  
83.3%

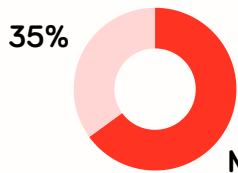
## Percentage van bewonerscollectieven dat gebruikt maakt van de ruimte bij ontmoetingsplekken of buurthuizen

### Samenwerken met buurthuizen draagt bij aan succes

Het afgelopen jaar hebben wij ontmoetingsplekken extra ondersteund om hun rol binnen de energietransitie te versterken. Vanuit de collectieven zien we hoe belangrijk een fysieke ontmoetingsplek in de buurt, wijk of dorp is om meer buurtbewoners te inspireren meer energie te besparen. Dat wordt bevestigd in dit onderzoek

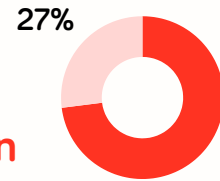
Met een aantal sessies rondom dit thema, zowel fysiek als online, hebben we verschillende ontmoetingsplekken met elkaar in contact gebracht om onderling voorbeelden en uitdagingen te delen. Uit een verkenning naar wat deze buurthuizen nodig hebben om hun positie binnen de energietransitie te versterken, kwam onder andere de vraag naar ondersteuning in goede communicatiemiddelen.

Vandaar dat wij zijn gestart met het ontwerpen van een serie visuals met achterliggende informatie van energiebesparende maatregelen die ook in het buurthuis te vinden zijn. Dit pakket kunnen alle buurthuizen in Nederland gebruiken om zo hun duurzame maatregelen zichtbaar te maken en hiermee bezoekers en buurtbewoners te inspireren dit thuis ook toe te passen. Lessen en tools uit deze pilot passen wij ook toe in de procesbegeleiding die wij geven aan bewonerscollectieven die samen met hun burens de woningen in de wijk willen verduurzamen.



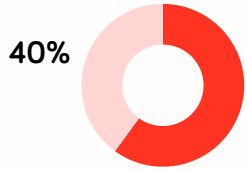
Meer ontmoeting  
65%

**Meer ontmoetingen met mensen  
die zij eerder al wel kenden uit de buurt**



Meer ontmoeting  
73%

**Meer ontmoetingen met mensen die  
zij eerder nog niet kenden**



Meer actieve bewoners  
60%

**Groei in het aantal  
actieve betrokken buurtbewoners**

**Samen werken aan verduurzaming lijkt zo in hoge mate bij te dragen aan versterking van lokale gemeenschappen. Dat zie je ook terug in de activiteiten van de energiecollectieven: bijna de helft gaf aan meer activiteiten te hebben ondernomen, nadat ze gestart waren met gezamenlijke verduurzaming.**

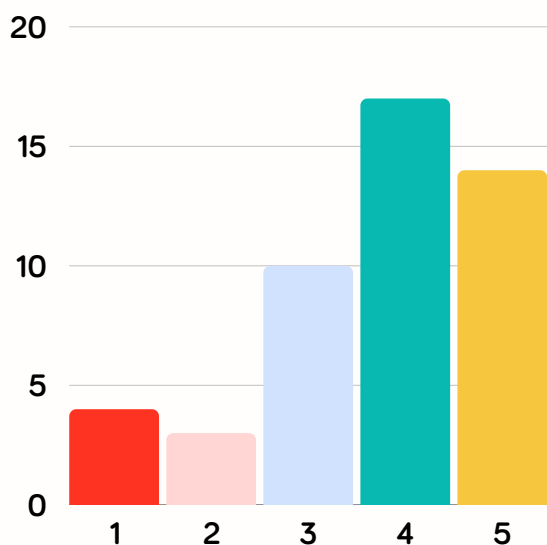
### **Afhankelijkheid bij gezamenlijk verduurzamen**

Het gezamenlijk optrekken is dan wel effectief en goed voor de gemeenschap, het gaat niet overall zonder tegenslag: 57 procent van de respondenten gaf aan dat gezamenlijk verduurzamen niet of in lage mate resulteert tot beslissingen waar iedereen achter staat.

“We zien dat ook in de praktijk. Veel collectieven zijn in het realisatiekracht afhankelijke van andere stakeholders, zoals de gemeente of de woningcorporatie. Dan kan je bijvoorbeeld zoals een VvE in Rotterdam alles samen hebben besloten en de leveranciers klaar hebben staan, en toch zitten te wachten op één vergunning van de gemeente. Of bijvoorbeeld een bewonersgroep in Arnhem waar gewekt is aan een collectieve aanpak voor de buurt, maar waar nu een groep bewoners niet meer mee kan doen omdat de subsidievoorwaarden per jaar veranderen en hun WOZ-waarde ineens niet meer in subsidie past”

**“We zien heel veel doorzettingsvermogen bij de bewonerscollectieven, ondanks de vaak moeizame processen.” (Procesbegeleider buurtenergie)**

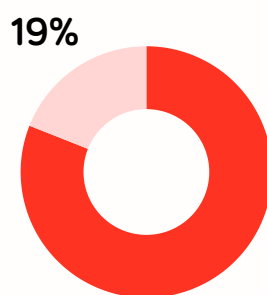
“Bewonerscollectieven voelen zich na een jaar ondersteuning vanuit Buurtenergie serieuzer genomen door andere organisaties, zoals gemeente, woningbouw en andere lokale organisaties. Er zijn samenwerkingen ontstaan, relaties zijn verbeterd en het onderling vertrouwen is gegroeid.”



Het cijfer (van 0 tot 5) dat bewonerscollectieven geven bij de stelling:

“Sinds we samen optrekken in het verduurzamen van onze woning, wordt onze bewonersorganisatie serieuzer genomen door de gemeente of de woningcorporatie.”

de aanpak van Buurtenergie kan een belangrijke bijdrage leveren in de lokale energietransitie. Goede procesbegeleiding vanuit ondersteuningsorganisaties lijkt daarbij een grote rol te spelen: maar liefst 81 procent van de respondenten gaf aan dat procesbegeleiding veel of zeer veel heeft bijgedragen aan het halen van hun doelen.



Positieve bijdrage procesbegeleiding

Veel tot zeer veel  
81%

“De procesbegeleider van LSA houdt ons scherp op perspectief voor bewoners en adviseert ons hoe hen te benaderen en in beweging te krijgen. Dat zal ook in toekomst van belang zijn.”

“De procesbegeleider heeft geprobeerd het proces te stroomlijnen. Maar wij waren soms wel eigenwijs...”

“Onze procesbegeleider is tevens een bewoner van het blok, wat enorm heeft bijgedragen aan het succes. Door zijn initiële energie zijn anderen aangehaakt, en zo is ook het kernteam gevormd. Hij heeft de juiste stakeholders weten te verbinden, zoals de gemeente, de lokale energiecoöperatie en verschillende leveranciers.”